

روش ها و راهب های تدریس در دوره ابتدایی

ابراهیم محمدجانی

احمد محمدی

سرشناسه	: محمدجانی، ابراهیم، ۱۳۶۷ -
عنوان و نام پدیدآور	: روش‌ها و راهبردهای تدریس در دوره ابتدایی / ابراهیم محمدجانی، احمد محمدی؛ ویراستاری محمدناصر مرادپور.
مشخصات نشر	: فیض آباد مه ولات : انتشارات جالیز، ۱۳۹۷.
مشخصات ظاهری	: ۱۳۶ ص.
شابک	: ۹۷۸-۶۰۰-۹۹۲۷-۵۸-۶ / ۱۵۰۰۰۰ ریال
وضعیت فهرست نویسی	: فیا
یادداشت	: کتابنامه: ص. ۱۰۹-۱۰۳.
موضوع	: تدریس -- راهنمای آموزشی (ابتدایی)
موضوع	: Teaching -- Study and teaching (Elementary)
شناسه افز	: محمدی، احمد، ۱۳۵۰ -
رده بندی کنگر	: ۳۷۵ / ۳ / ۹۳ / ۱۳۹۷
رده بندی دیویی	: ۱۰۲ / ۳۷۱
شماره کتابشناسی ملی	:

روش‌ها و راهبردهای تدریس در دوره ابتدایی

ابراهیم محمدجانی - احمد محمدی

ناشر: نشر جالیز

چاپ: اول، تابستان ۱۳۹۷ / ۱۰۰۰ نسخه

قطع: وزیری / تعداد صفحه: ۱۳۶

قیمت: ۱۵۰,۰۰۰ ریال

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۹۹۲۷-۵۸-۶

طراح جلد: صالح مقدم

ویراستاری: محمد ناصر مرادپور

صفحه آرائی: محمد قرانی

حق چاپ محفوظ است

آدرس: خراسان رضوی مه ولات، مدرس ۴ پ ۱۰ تلفن تماس: ۰۵۱۵۶۷۷۸۷۹۷-۰۹۱۵۹۳۰۹۹۶۳

دفتر پخش: مشهد، پیروزی ۱۷ پلاک ۱۵ واحد ۳ تلفن تماس: ۰۹۱۵۸۳۱۹۵۳۵

فهرست مطالب

۱	مقدمه
۲	طبقه بندی هدف های آموزشی و پرورشی در حیطه های سه گانه
۳	تعریف تدریس
۴	روش ها و فنون تدریس
۵	تاریخچه روش های تدریس در آموزش جهان
۶	تعریف آموزش و پرورش دوره ابتدایی
۹	ویژگی های بارز دوره ابتدایی
۱۰	ویژگی های دانش آموزان دوره ابتدایی
۱۲	ویژگی های روش تدریس در دوره ی ابتدایی
۱۵	تأثیر ویژگی شخصی معلم بر روش تدریس
۲۲	نقش آراستگی ظاهری معلمان در کیفیت تدریس

۲۶	معرفی انواع روشهای تدریس
۲۸	الف - روشهای تاریخی
۲۸	۱- روش سقراطی
۳۰	۲- روش توضیحی
۳۰	۳- روش سخنرانی
۳۲	ب - روش های نوین تدریس
۳۲	روش پروژه ای
۳۴	شیره گ گردش علمی
۳۴	روش یادگیری آشنافی
۳۷	مراحل روش اکتشاف
۴۱	محدودیت های روش یادگیری اکتفا
۴۸	روش چند حسی (مختلط)
۴۸	آموزش فعال فناورانه (TEAL) با رویکرد ترکیبی
۵۵	الگوی تفکر استقرایی
۵۶	روش حل مسئله
۵۷	روش تدریس آزمایشگاهی
۷۱	الگوی پیش سازمان دهنده
۷۱	روش کنفرانس (گرد هم آیی)
۷۲	الگوی تدریس غیر مستقیم
۷۳	الگوی آموزش آزمایشگاهی
۷۴	کارگاه نگارش
۷۵	روش یادگیری مشارکتی (GI)
۸۲	روش تلفیقی

۸۴	محدودیت‌های به کارگیری روش‌های تدریس نوین
۸۵	مقایسه روش‌های سنتی و نوین در فرایند یاددهی یادگیری روش سنتی
۸۷	مقایسه روش سخنرانی و کاوشگری
۸۹	شرایط اجرای موفقیت آمیز روش‌های مناسب تدریس
۸۹	یاددهی ریاضی با رویکرد روشهای نوین
۹۱	اهمیت روش‌های نوین ریاضی
۹۲	روش‌های نوین تدریس
۹۲	مفهوم درس‌های نوین تدریس ریاضی
۹۳	الف. روش تفکر استقرایی
۹۳	ب. روش فراگیری مفهوم
۹۳	ج. روش تفکر استعارهای
۹۴	د. روش مبتنی برهمیاری
۹۴	ه. روش یادگیری مشاورهای
۹۵	و. روش کاوشگری
۹۵	ز. روش یادگیری زایشی
۹۶	روش تدریس ایفای نقش و کاربرد آن در تدریس اجتماعی
۹۹	اجرای روش ایفای نقش
۱۰۰	شبیه سازی یا وانمود سازی
۱۰۱	الگوی بدیعه پردازی
۱۰۱	اقیاس شخصی
۱۰۳	قیاس مستقیم
۱۰۶	مراحل روش ایفای نقش
۱۰۸	مقایسه روش تدریس سخنرانی با ایفای نقش در تدریس اجتماعی

- ۱۱۱.....روش تدریس علوم تجربی
- ۱۱۲.....اهداف آموزش علوم تجربی دانستی ها - مهارت ها - نگرش ها
- ۱۱۵.....مشکلات تدریس علوم تجربی
- ۱۱۶.....نکاتی چند درباره آموزش علوم تجربی
- ۱۱۸.....مقایسه یادگیری فعال و مبتنی بر همیاری با یادگیری سنتی و انفرادی
- ۱۲۰.....ادغام روش ها، بهترین الگوی آموزش در کلاس علوم تجربی
- ۱۲۱.....روش ها، تدریس در برنامه ی زبان آموزی
- ۱۲۲.....روش بحث و گفت و گو، پرسش و پاسخ
- ۱۲۲.....۲ ایفای نقش، سه گوی و نمایش خلاق
- ۱۲۲.....روش گردش علمی و اهدای محیط و طبیعت
- ۱۲۳.....روش واحد کار (پروژه)
- ۱۲۳.....الگوی کارآیی تیم
- ۱۲۳.....الگوی تدریس اعضای تیم
- ۱۲۴.....الگوی قضاوت عملکرد
- ۱۲۴.....الگوی روشن سازی طرز تلقی
- ۱۲۴.....روش یورش فکری
- ۱۲۵.....روش تدریس املا
- ۱۲۵.....مهارت املا نویسی
- ۱۲۷.....مراحل آموزش و تدریس املا
- ۱۳۰.....منابع و مآخذ

پیشگفتار

یکی از مشکلات مهم و اساسی در نظام آموزش و پرورش کشور، عدم بکارگیری روش های نوین تدریس در جریان یاددهی - یادگیری است. این مهم موجب افت کیفیت آموزش و هم چنین عدم رتبه ی دانش آموزان به درس شده است. یکی از دلایل آن آشنا نبودن معلمان با روش های نوین تدریس است. پیشرفت علم و فناوری موجب ناکارآمدی روش های سنتی تدریس شده است.

انتقال یک طرفه ی اطلاعات در معام به دانش آموز دیگر پاسخ گوی نیاز های متنوع دانش آموزان عصر جدید نیست. روش های فعال و نوین تدریس که تاکید خود را بر شاگرد محور بودن قرار داده اند موجب مشارکت بیشتر دانش آموزان در جریان یاددهی - یادگیری شده اند.

کتاب حاضر به منظور آشنایی معلمان دوره ابتدایی و دانش به دسته ی علوم تربیتی جهت آشنایی با روش های نوین تدریس با تاکید بر دوره ی ابتدایی نگاشته شده است. امید است مطالب کتاب بتواند تغییری هر چند اندک در بهبود کیفیت آموزش در کلاس های درس دوره ی ابتدایی داشته باشد و موجب تقویت مشارکت بیشتر دانش آموزان در آموزش شود.

با تشکر

ابراهیم محمد جانی

احمد محمدی

شهریور ماه ۱۳۹۷

مقدمه

امروزه فضای کلاسهای مدارس به طور فزاینده ای متنوع شده است. ساختارها و مدل های فنی آموزشی، نه تنها به درد همه بچه هایی که وارد مدرسه می شوند، نمی خورد، بلکه نمی گذارد تا تمامی استعداد های بالقوه شان که موجب موفقیت آنها در مدرسه، محل کار و زندگی می شود شکوفا گردد و این باور بسیاری از معلمان، کارکنان مدارس، نظام آموزشی، سازمان های تخصصی فراگیر و نیز تعداد زیادی از والدین کودکان است.

جامعه مربیان، تلاش می کنند تا راه هایی را برای رفع نیازهای گوناگون دانش آموزان بیابند. آینده جامعه ما و آموزش عمده، تا حدی در گرو توانایی اعضای جامعه مربیان، در توسعه و اجرای روش های صحیح آموزش به کودکان است.

معلمان، باید برای توسعه، اجرا و ارزشیابی یک برنامه درسی مناسب و راه کارهای آموزشی پیشرفته، فرصت هایی را در اختیار داشته باشند. بتوانند نگرش سنتی طبقه بندی کودکان و آموزش آنان را تغییر دهند.

ما چه طرفدار جوامعی باشیم که در پی الگوهایی جدیدی مانند ساختارهای فاقد طبقه بندی کودکان و حذف محدودیت سنی و کلاسی اند و چه آن هایی که الگوی ردیفی را در مدارس قبول داشته و چالش های چندگونگی را می پذیرند، به هر حال باید فلسفه و باورهای خود را در مورد فرآیند آموزش کودکان، پیوسته به آزمایش بگذاریم تا مطمئن شویم که همه آنها در قالبی صحیح، در روند توسعه و با عنایت بر ساختاری نوین در جهت یادگیری کودکان خواهد بود.

چهار راه کار آموزشی و تربیتی که در ذیل به شرح و طرح برنامه آنها می پردازیم بینش ما را در مورد کودکان، وسیع تر کرده و کیفیت تدریس و فراگیری را در آنان بالا می برد به گونه ای که به کارگیری آنها در آموزش ابتدایی و سال های بعد نیز موفقیت آمیز خواهد بود.

طبقه بندی هدف های آموزشی و پرورشی در حیطه های سه گانه

حیطه شناختی

حیطه شناختی به طور کلی به آموختن مطالب و پیدا کردن شناخت درباره آنها مربوط می شود. این حیطه شامل آن دسته از هدف های آموزشی است که مستلزم بازشناسی و یادآوری آموخته ها می باشد. معمولاً آموزش در حیطه شناختی به پیدایش توانایی های ذهنی منتهی می گردند. در این حیطه عامل فهمیدن نقش اصلی را بر عهده دارد. آموختنی های حیطه شناختی از آسان به مشکل تقسیم بندی می شوند و در سطح ساده یا طبقه قرار می گیرند:

- ۱- دانش ۲- درک و فهم ۳- کاربرد ۴- تجزیه و تحلیل ۵- ترکیب ۶- ارزشیابی

طبقات حیطه شناختی براساس سلسله مراتب تنظیم شده است و هر مرحله از آن مستلزم مهارت ها و توانایی های طبقات پایین تر است.

حیطه عاطفی

حیطه عاطفی شامل رفتارهایی است که به علائق، احساسات، ارزش ها اخلاقیات و عواطف مربوط می شوند. حیطه عاطفی هم مانند حیطه شناختی دارای طبقات است که از ساده به پیچیده تنظیم یافته است و در جهت عمیق شدن ارزش ها حرکت می کند. حیطه عاطفی از پنج طبقه تشکیل شده است: